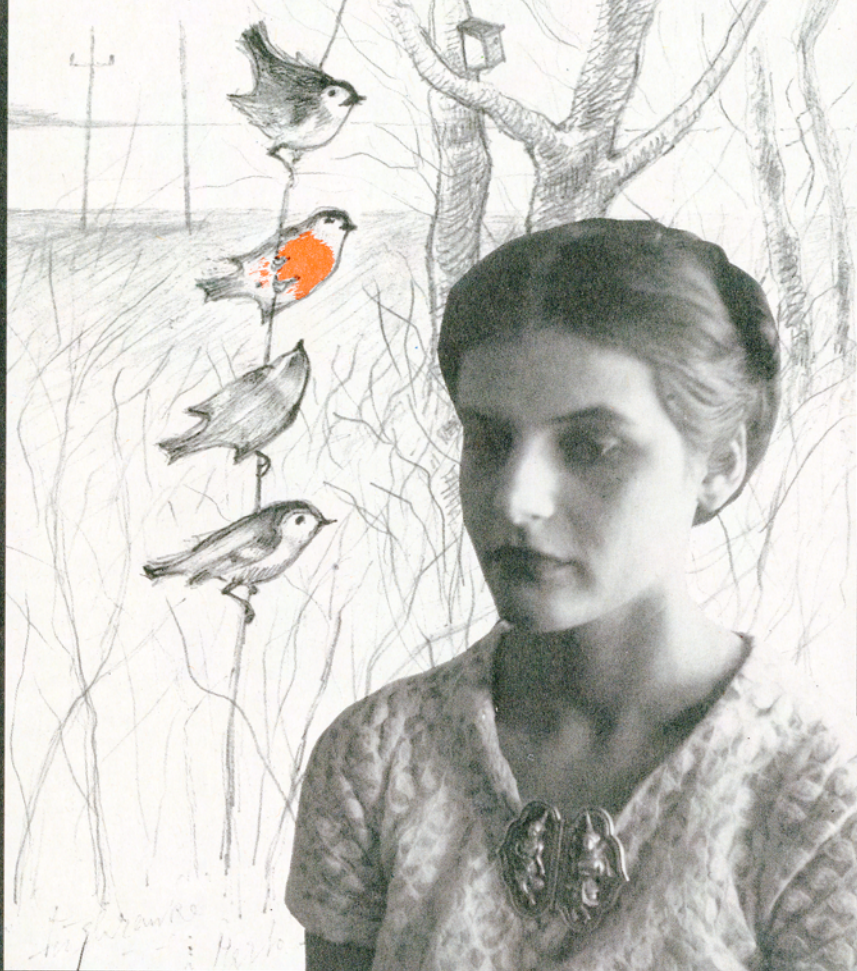

"Givet vil leve"

En film af Jon Bang Carlsen

Medvirkende

Poul Ejler

Medvirkende

Spørge Spørning

»Livet vil leves« ... breve fra en mor.

Credits:

Alle filmens breve er skrevet af Else Bang
Moderens stemme Bodil Kjær • Sønnens stemme Søren Spanning
Manuskript og instruktion Jon Bang Carlsen
Fotograf Alexander Gruszynski
Second unit Mikael Salomon, Henrik Jongdahl
Stills, pjece, plakat Jon Bang Carlsen
Klip Grete Møldrup
Tonemester Hans Møller • Mainstream
Aksel Schiøtz synger Händel »Every valley shall be exalted« fra Messias
Mogens Völdike dirigerer.
Laboratorium Johan Ankerstjerne A/S
Lyssætter Michael Nielsen
35 mm farve m. stereo lyd, 50 min.
Produceret i samarbejde med Statens Filmcentral af...

Carlsen & Company
Blomstervænget, 2800 Lyngby
Phone (45) 45 872 700 – Fax 45 872 705

Denne pjece er udgivet af SFC, 1994.

Tekst: Else Bang, Jon Bang Carlsen. Design: Jon Bang Carlsen
© Carlsen & Company. Tryk: Eks-Skolens Trykkeri ApS.

Kort efter min mors død besluttede jeg at lave en film om hende. Som en sand mors dreng troede jeg at kunne tegne min mor på en tavle med bind for øjnene. Hun var mere end noget andet min hjemegn. Men jo længere jeg tænkte på hende, desto mere uskarp blev hun, som havde hun besluttet at tage alle sine jordspejlinger med på sin rejse hinsides.

Eller måske var hun simpelthen så tæt inde på livet af mig, at mine øjne ikke kunne fokusere. For selv om jeg lå inde med en mængde fotografier af min mor, synes jeg ikke de konkrete billeder gjorde hende klarere for mig. Snarere spærrede de hende inde i en række ligegyldige øjeblikke, som kun overfladisk forholdt sig til det liv, hun havde skabt. Omsider forstod jeg hvorfor det i mange kulturer er tabu at afbillede mennesker.

Nogle år senere genlæste mor skrev til mig, mens rundt i Amerika, hvad jeg nem mere end 10 år. Hvor virkede uvedkommende, fantasi i at associere frit, vidunderlig mulighed for hende«.

Ergo besluttede jeg at min mor over disse breve rejser i USA gennem årevægelse fra Danmark over ske kontinent for at ende ved starten af min mors I filmen om min mor

jeg en række breve min jeg rejste på må og få havde haft for vane gen-fotografierne af min mor fordi de hindrede min gav hendes breve mig en at »digte mig tilbage til

komponere filmen om samt billeder af alle mine ne, samlet i én stor bedet brede nordamerikan-hjemme i landsbyen igen sidste rejse.

skulle hun ikke ses. Selv om det måske umiddelbart lyder krukke tror jeg de fleste, som har mistet én som stod dem nær, kan forstå min tankegang. At komme ind i et rum, hvor man har oplevet noget stærkt med et menneske man savner, får straks ens fantasi til at genskabe situationen. Men hvis der stod et konkret foto af den savnede netop i den erindrede situation ville det låse vores oplevelse fast til en enkelt 1/100 del af et sekund, som ikke havde hele erindringen i sig med mindre fotografiet tilfældigvis var en mesters værk. For mig er det omtalte rum de amerikanske landskaber, hvor jeg første gang læste min mors breve.

Og selvfølgelig prøver min film også at suge næring til sig fra litteraturens adelsmærke som kunst... »det skrevne ords« unikke evne til via abstrakte koder at skabe billederne ikke foran vores øjne, men dybt inde i vores sjæle, hvor billederne aldrig er uskarpe.

Og disse »billeder« er mere virkelige for os end noget billede nogen filminstruktør nogensinde vil magte at vise os... for styret af forfatterens ord har vi hver for sig skabt dem ud fra de billeder af livet vi selv har gennemlevet på vores vej.

Filmens dialog består af en mors og en søns stemme – sønnens stemme er skrevet med kursiv.

Alle familiens ansigter var »frosne« for fotografens skyld og med en enkelt undtagelse tvivlede ingen på hvilket indtryk de ville give eftertiden af denne smukke dag sidst i halvtredserne. Kun min mors ansigt var altid i bevægelse på vej mod en ro, som hun skænkede os andre, men ikke magtede at give sig selv, fordi hun i alle de år jeg kendte hende var bange for det som ikke mere bevægede sig, for stilstand og ansigter der ikke længere magtede at skifte udtryk.

Derfor var hun ikke på venskabelig fod med vinteren, hvor smukt den end klædte sig. For hende var det dødens årstid.

Fyrmesteren fra min barndoms egn delte ikke min mors angst for døden. Han havde i årevis haft Jesus hængende på sin væg og følte sig sikker på at være blandt de retfærdige, som ville blive budt velkommen i paradiset have når hans jordiske prøvelser en skønne dag var forbi.

Som Jesus led over menneskenes uforstand, led fyrmesteren over egnens beboere, hvoraf kun få efter hans mening havde blikket fast nok rettet mod himmelen.

»Så længe Jesus bliver hængende på fyrmesteren væg, så længe vil verden bestå« sagde man i folkemunde og derved viste man både sin respekt for fyrmesteren og det hav som stædigt blev ved at æde barndomslandet bort.

Måske havde jeg arvet min mors angst for landsbyens ene, lange gade, som aldrig krummer sig sammen i rædsel eller grin og som ville overleve os alle med en evighed.

Måske var det derfor jeg altid først og fremmest var på vej et andet sted hen fremfor at indrømme overfor mig selv, at disse røde huse sirligt anbragt på hver sin side af en amtsvej var og blev mit hjem, som det havde været min families hjem i generationer.

Det foruroligede mig, at den lille dreng netop havde valgt mig at lege med. Når jeg fløj fik min angst mig til at se skæbnesvangre varsler i selv de uskyldigste øjne. Stewardesser som smilede for meget var det værste, som bad de om tilgivelse for en udåd, som netop skulle til at ske.

Spærret inde i en flyvemaskine var jeg på vej til Amerika. Endnu engang forsøgte jeg at komme bort fra landsbyens ene, lange gade.

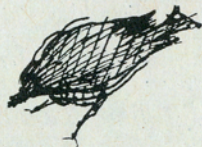

Min kære, elskede dreng, hvor blev jeg dog glad for at høre din stemme i telefonen fra New York. Du gik så fint igennem og du lød som om du smilte og havde det godt! Tillykke med din syvogtyveårs fødselsdag.

Du er på vej mod varmen nu, mens vi stadig sidder fast i vinteren. Jeg er så træt af at se på den hvide verden som omgiver os. Smukt vel nok, men så dødt og livløst er landskabet, og alle disse dyr, vingede eller fir-

benede, som lider nød. Jeg farer ud hver morgen før jeg drikker min the og giver fuglene varmt vand og spreder en fuld gulvspand med korn. Jeg går helst i hi om vinteren indtil naturen vågner igen, dens goldhed er tyngende.

Idag onsdag den 13/1 er dagen og lyset tiltaget med 35 minutter! – det trøster mig meget. Vinteren får mig til at tænke på, at jeg er 60 år og snart gammel, og jeg drømmer intense og sære drømme om natten og dog føler jeg mig i mit sind så uovervindeligt ung!

Vi boede øde og engang imellem kunne vi tvivle på om der overhovedet var nogen derude i mørket, som tog pejling af lyset i vores fyrtårn, eller det bare stod der og blinkede som en gammel, nærsynet charmør, der ikke havde lagt mærke til, at festen for længst var forbi og han var ladet alene tilbage med opvasken.

Første gang jeg åbnede mine øjne, så jeg lige ind i landsbyens ene, lange gade. Fødslen forløb uden problemer og forholdet mellem min mor og mig var altid præget af stor selvfølgelighed, som om fødslen var en akkord, der aldrig klingede ud.

Mor ville gerne, at jeg lærte at spille klaver fra barnsben og sang altid med på melodien, når jeg øvede, for at opmuntre mig. Hun havde en dejlig stemme, som hun engang havde drømt om at gøre til sin levevej. Den var fyldt af så mange lidenskaber, som jeg ikke forstod dengang og jeg blev nervøs, spillede forkert for endelig at gå helt i stå, men min mor sang bare videre, som havde musikken taget hende steder hen, hvor jeg ikke kunne følge hende. Små drenge hader når deres mødre bevæger sig uden for deres rækkevidde. De føler de bør forsvare hende, men ved ikke mod hvad.

Kære lille, store dreng,
tak for dit tillidsfulde brev og fordi du godt vil lette dit tunge hjerte lidt for mig. Gid jeg kunne plante en lille grøn kim af håb i dit sind.
Netop når vi er mest fortvivlede må vi vende ryggen til alle vores drømme, som jo nærer vores længsler og spærrer os udsigten til alle sider – også bagud.
Du må turde skubbe fortvivlelsen tilside for at redde dig op på den

gode faste jord igen, så du atter kan se frit til alle sider og huske på, at du er ung og stærk og livet foran dig er et mangfoldigt landskab, hvor alting venter på dig.

Fortvivlelsen vil jo ikke dit bedste, men søger kun sit eget. Put den i en æske, så kan du vente med at tage den frem til den har besindet sig og er blevet et kært minde, en brik, som til den tid kan placeres på rette plads i sammenhængen.

Som vi virkelig er hver især, gode og onde, stærke og svage, kloge og dumme, kan vi være noget for hinanden og i erkendelse heraf gi'r vi kærligheden de bedst mulige kår for at trives!

Jeg har så forbandet svært ved at få udtrykt alt det jeg gerne vil, måske fordi jeg altid, selvom jeg ikke er ung mere, roder videre og søger og søger og forstår iblandt en del og tvivler på en masse i næste øjeblik... for livet er ikke til at slide op! Det forbliver uanfægtet af alle vores stormløb og fejlfortolkninger, om vi fornægter det eller ej.

Af en eller anden grund stoppede toget i en lille by i New Mexico og jeg besluttede pludselig at afbryde min rejse mod vest. Når jeg alligevel var på vej ingen steder hen kunne jeg lige så godt slå mig ned her for en tid.

Dagene i den lille by var ens som solskin. Bilerne kom til syne på horisonten i øst, hvædede gennem byen som fortravlede myg for at forsvinde sporløst mod vest. Men deres rastløse hvislen fristede mig ikke længere, jeg nød at blive et sted, som jeg lige så godt kunne have forladt.

Lost Hills stillede ikke de store krav til den besøgende. Man var lykkelig fri for Europas evige katedraler og heroiske statuer. Denne by afskyede pynt, selv

sine bakker havde den skilt sig af med. I Lost Hills faldt vi rejsende nemt til ro, smed vore øjne på sengen og bukserne på gulvet og mødte Gud bag horisonten uden synd i øjnene, men med glade ord og latter.

Kære du,
 hvor årene dog iler afsted, jeg kan ikke rigtig forstå det. Og ikke mange af os når at sætte et tydeligt præg på vort liv, mens vi har det, men lever som om livet var en uendeligt strømmende flod af tilbud og muligheder og det er tids nok, at vi er nærværende imorgen eller i overmorgen. Jeg føler selv, at mine efterhånden mange år er blevet til en bunke løse skitser, løst hæftede i ryggen. Hvis man vil bladre dem igennem vil man få et flygtigt indtryk af et sobert udkast til en løsning... en ide... men samtidig en udefinerlig følelse af, at fundamentet ikke var bæredygtigt. Kort sagt, hele mit liv har jeg sagt »I morgen ved jeg hvordan, imorgen, imorgen...«.

*Jeg var så tæt med min mor, at jeg ligegyldig hvor jeg befandt mig i verden kunne føle når hun var ulykkelig og livet blev en usammenhængende plage for hende. Så blev jeg selv deprimeret og måtte sparke noget omkuld for at komme videre med mit eget liv, skændes om en bagatel med en kineser eller drikke mig fuld alene på et motelværelse i Lost Hills, mens cikaderne hakke-
 de løs i min hjernemasse.*

Jeg har i nat haft en sær drøm. Jeg var i en stor lukket skov med bakket terræn. Stammerne var høje og stod tæt og blåsorte. I en lysning stod en opredt helt hvid seng. Den havde din far redt op til ham og mig. Han var kommet rejsende og ville være god imod mig og varme mig og beskytte mig, før han måtte bort igen. Men vi nåede aldrig hen til sengen. Jeg blev stående inde mellem de mørke stammer og følte mig ulykkelig og en-som, for rundt omkring i skoven sad elskende par så tæt sammen, at deres silhouetter flød i ét.

Jeg så pludselig din far i et stort, larmende, dagklart rum, hvor han talte med mennesker, som jeg ikke kendte og jeg følte hans liv var iblandt dem. Ud i min mørke, uvirkelige skyggetilværelse kom han kun fordi han holdt af mig i sit hjerte og ville give mig af sin styrke og varme. Men jeg kunne ikke komme ham i møde, fordi jeg bittert forstod, at jeg kun »lånte« ham – han ville gå fra mig igen, derfor kunne han ikke bryde min isolation og kulden i mit hjerte trods min længsel.

Så forsvandt sceneriet og pludselig sad jeg i en art beværtning. Først sad vi flere ved et bord langs væggen, siden kun jeg og en mærkelig lille, fugleagtig, gammel dame, som talte ivrigt til mig. Hun havde sært tøj på i blege farver. Hun havde mange smykker især på højre hånd, de glimtede stærkt og var opereret ind i selve fingrene, så de ikke kunne tages af. Pludselig rejste hun sig og gik ud. Hun kom lidt efter ind igen og satte sig på samme plads, idet hun dækkede med venstre hånd over den højre. Der piblede blod ud mellem hendes fingre og nu så jeg, at hun havde hugget alle fingrene af højre hånd og tillige en del af selve hånden. Jeg ser det skrå snit for mig endnu og blodet. Hun selv forsøgte at tage det som en naturlig foreteelse »hun var blevet irriteret på håndens smykker, fordi hun ikke kunne tage dem af, når hun vaskede hænder«. Den gamle dame kunne nu dårligt beherske sine smerter og blodet løb stærkere og stærkere, og jeg blev forfærdet over hendes vedvarende benægtelse af, at noget særligt var på færde. »Hånden er rask igen om lidt«, sagde hun irriteret. Men jeg sprang op og styrtede hen til knagerækken på den modsatte væg, hvor hendes tøj hang, for jeg måtte have hende med til en læge. Jeg husker tydeligt det mærkelige tøj hun skulle iføres. Der hang to hæklede klædningsstykker, et langt og et kort, men ellers ens. Jeg syntes de var smukke, men tænkte det var sært tøj at have på, når det regnede derude. Så hang der en lys, falmet gul-rød silkeparaply med et mærkeligt hvidt og forgyldt udskåret håndtag, et silkeagtigt slag og en hat jeg ikke husker så nøje, men derimod sad der en levende, blå fugl på knagen, som også hørte til hendes overtøj...

En af min barndoms faste rutiner hjemme i landsbyen var at følge min morfar til busstationen, når han skulle tilbage til sidsygehospitalet efter weekendorlov. Han elskede ting, som ikke kunne bruges til andet end at lege med, og derfor begyndte de andre voksne at mistænke ham, men vi børn elskede ham af hjertet.

Min kære søn,

Vores gamle kat Lolle er desværre stadig alt for ung. Idag fik den fem fugle i ét spring. Én i munden, fire mod ruden i skrækreaktion... rødt blod i den hvide sne... jeg kan ikke holde det ud. En skønne dag hamrer jeg mine hænder ud gennem de store ruder for at advare de små fugle. Hver gang det er lykkedes den at dræbe endnu en af mine kære små fugle, kommer den ind i huset til mig og er så kælen og blid, at jeg bliver helt uhyggelig til mode. Jeg tror ikke jeg vil have kat mere!

Min mors drømme klamrede sig ikke til realiteternes verden, men fløj så højt over landsbyen, at hverdagens detaljer fortabte sig og hun blev vidunderligt fri til at digte verden på ny.

Som de fleste af os troede hun på, at drømmene kunne blive til virkelighed, måske troede hun lidt mere og faldt derfor lidt dybere, når virkeligheden pludselig sparkede drømmene omkuld.

Det var ulideligt varmt.

Og mens jeg prøvede at skjule mig fra solen i den lille trækirke i New Mexico vågnede rastløsheden af sin korte døs og så utålmodigt på mig. Og jeg vidste, at roen var forbi, jeg måtte videre... mod havet for enden af skinnerne.

Hjemme i landsbyen brugte de altid et stort vægtæppe af havet, der hang på aldersomshjemmet, som kulisse i den årlige diletantkomedie. Den store, våde nabo havde naturligvis eneret på hovedrollen ligegyldigt hvilket stykke vi valgte at opføre.

Derfor kunne man hvert år se en delegation af gamle bærer afsted på havet.

Og engang brugte de den lokale bus til at køre Kristusfiguren fra kirken til reperation i en naboby, fordi to af hans fingre var knækket og flere på egnen ringede til politiet, måske fordi de troede Kristus prøvede at flygte fra de løfter han havde givet dem gennem årene.

Min kære dreng,
Det er en dejlig årstid nu, september, så skiftende belysninger og intense farver.

Brandefamilien og Hannah og børnene var her i weekenden. Vi var i bakkerne og plukkede brombær. Der var en rigdom af dem og vi blev efterhånden spredt over et større terræn, hvor vi ikke mødte andre mennesker. Blidt og solrigt vejr... de kære unger løb til og fra mellem os som små, kåde hundehvalpe. Mine hænder blev til sidst helt mørkeblå af brombærsaften.

Jeg kan ikke fortælle dig så meget ellers. De ydre begivenheder i vores lilleverden er vel ikke mange. Jeg kommer til at tænke på mormor. Hun kunne indirekte give udtryk for det samme i sine breve til os børn. En art blufærdighed i følelsen af, at vi unge var så engagerede i vort eget pulserende, urolige liv, at vi næppe kunne forholde os til den baggrund vi kom fra, som om kun vi unge »levede« og bag os i barndomshjemmet var der stilstand, situationen fastlåst fra det øjeblik vi rejste bort... vi tog livet med os. Jeg kan forstå mor, hvis hun iblandt kunne føle sådan overfor os børn. Men det er bare ikke sandt.

Livet vil leves og derfor går sole både op og ned ustandseligt, og skruptudser springer enten for højt eller for lavt og lander forkerte steder eller rigtige steder. Det kan slet ikke være anderledes. Ethvert menneske, ungt eller gammelt, er altid midt i centrum af livet, sit eget liv i livet... det slipper os ikke.

Jeg så ikke længere på landskabet, det var det at bevæge sig der var det væsentlige, hjulene der drejede og drejede og drejede og blev stadig mere tyndslidte, som Guds nerver hvis han stadig turde se ned til os.

Men jeg elskede mine dage som blind passager i Guds eget land.

Godsvognen var blevet mit hjem, men til forskel for huset hjemme i landsbyens ene, lange gade var landskabet udenfor godsvognens panoramavindue aldrig det samme. Flakkeren og fæstebonden i mit indre havde omsider fundet en kirke stor nok til at huse dem begge.

Og mens toget med en stædighed, som var det tiden selv fortsatte mod vest gik det endelig op for mig, at jordens sjæl også er rund. For jo længere jeg fjernede mig fra min barndomsegn, des tættere følte jeg mig på at indhente min egen skygge og menneskene derhjemme i landsbyen.

Underligt at jo længere borte man er fra hverdagene des bedre forstår man deres mening.

Skolepige igen. Vi sad i den overfyldte, urolige klasse, pultene smækkede op og i. Gamle Krogh tordnede om ro og truede med sin uundværlige lineal, mens han uddelte rettede danske stile.

Jeg, på bagerste række, følte mig for en gangs skyld rolig. Jeg var god til at skrive stile, så jeg frygtede intet. Men da han gav mig min stil, så han hoverende ondskabsfuld ud.

Jeg blev bange, åbnede hæftet, tværs over hver eneste side, stilen igennem, stod der med hans store, brede, røde blyantsskrift... »Du er færdig! Du er færdig! Du er færdig!«

Billedet skiftede: Jeg stod i skolegården imellem andre elever af begge køn, larm, latter og raslen af skoletasker. Vi skulle hjem alle sammen, nu klokken endelig var ringet ud.

Der stod jeg, lænet til min cykel, de andre lo og diskuterede og rumstærede omkring mig.

Selv var jeg tavs.

De urolige skikkelser blegnede pludselig og en enkelt skikkelse skilte sig ud og blev tydelig. Det var en ung mand, som stod lige overfor mig. Alle de andre forekom mig nu blot at være skygger – jeg hørte dem heller ikke mere. Hvis jeg idag mødte ham et sted, kunne jeg gå lige hen til ham og sige »Det er dig fra min drøm«, trods alle årene der er gået. Han var høj og meget rank og fri af holdning. Hans hår var tykt, bølget, af en vidunderlig mørk, kobberfarve, der stod som en glorie om hans hoved. Ansigtet var vendt ret imod mig, højt løftet, et ansigt med fin, elfenbenshvid hud, mørkt skygget om mund og hage.

Øjnene var gyldentbrune, glødende intense og meget smukke. Han så mig lige ind i øjnene, først med et udtryk af overraskelse, søgte at se bort, så på mig igen, blev ved at se mig i øjnene. Jeg fulgte ham og oplevede åbenbart det samme som han. Vi stod som naglede til jorden, bevægede os ikke, slap ikke hinandens blik. Jeg kan endnu huske, at hans mund åbnede sig ganske lidt og jeg kunne, syntes jeg, høre hans korte vejtrækning. Alle omkring os forsvandt og vi, som ikke bevægede os, ikke talte, ikke rørte ved hinanden, blev til ét! Jeg følte en umådelig tyngde af sødme og glæde i min krop.

Scenen forandredes brutalt... alle »skyggerne« om os »blev til« igen. I ét nu var han trængt langt væk fra mig af den larmende flok. Jeg greb efter min skoletaske for at følge efter ham, men tasken var der ikke. Jeg ledte og ledte, løb igennem skolen, gangen, klasseværelserne – uden held. Jeg følte timerne, årene gå, mens jeg søgte. Så løb jeg op ad en meget høj trappe og kimedede på en dørklokke.

Døren gik endeligt op og højt over mig, som var hun en kæmpe, stod pedellens kone med min skoletaske i hånden. »Nå, det var da på tide du fik hentet din taske, for nu har den hængt her i mit hus i årevis«.

Og så vågnede jeg ..

Min mor fodrede en giraf – imellem dem var et pigtrådshegn. Hvem der var spærret inde var det umuligt at sige, men som de afrikanske giraffer henvist til et liv på en råkold mark i Nordeuropa mindede min mor mig altid om et menneske, som skæbnen havde tvunget bort fra sine naturlige græsgange.

Det er efterår nu, jeg har været ret forstemt derover, men må dog indrømme, at dejligt ta'r naturen sig ud. Denne blide dis over landskabet, alle enkelthederne præger sig i sindet. Enhver sommerfugl og humlebi, der endnu søger føde derude blandt de få sene blomster, opleves som en gave. Efterårssolen gør alt så uendeligt tydeligt... og svalerne samler sig for at flyve mod syd... ak.

Det åbne land var ved at være forbi. Jeg ville komme til at savne det, som var det en nær slægtning jeg havde måtte tage afsked med. Hvis jeg sugede det grådigt ind gennem mine øjne, som bjørnen honning før den går i vinterhi, kunne jeg måske udholde at bo endnu et par år i den mørke gade midt i storbyen, hvor drømmene var så lette at formulere, fordi det var umuligt at forveksle dem med virkeligheden.

Endnu engang havde Greyhoubussens og toget fuldt ad hele vejen til Los Angeles uden at turde inderømme deres kærlighed. Og igen mindedes jeg min mors historie om hendes ugifte tante, som igennem 40 år havde elsket postmesteren med den invalide kone. Heller ikke de havde på noget tidspunkt fortalt verden om deres kærlighed. I alle årene havde deres eneste synd været at følges hjemad på hver sin side af landsbyens ene, lange gade. Men i folkemunde hed det sig, at deres forhold var lykkeligere end de fleste.

Tog kender ikke til tvivl. Tog kender deres skæbne, den står på billetterne, i køreplanerne, på skiltene. Og selv om du kører i blinde, kan du være sikker på at nå dit bestemmelsessted, for sporene er lagt forlængst af ukendte, men sikre hænder.

At køre i tog er næsten som at tro på gud.

Du min kære, ja faktisk elskede, dreng!

I radioen synger Axel Schøitz uddrag af Händels Messias, så himmelsk smukt.

Vi var oppe i bakkerne og finde svampe idag. Åh, det var dejligt. Fuglekonger svirpende rundt imellem træerne, et fint lille kvader røber dem alle vegne, og mågerne sværmer over de efterårsplojede marker og skinner som sølv i soien. Ingen tid på året har himmelen et så vidunderligt lys og farvespil og dybde.

Om end det er så smukt at følge, så føler jeg ældre pige mig så forladt, når jeg ser fugleflokke højt oppe på himmelen flyve i kileformation mod syd. Flere og flere ser man, men ind imellem kommer også en flok svaner med syngende vingeslag ind over huset og stryger ned over vigen. Nu er de vendt tilbage efter at have svigtet os hele sommeren.

Dagen er aftaget med 5 timer og 28 minutter, afskyeligt!

Gud hvor er jeg træt. Jeg kan vist ikke skrive mere. Når jeg så endelig kommer i seng har jeg en bog liggende, som jeg længe har glædet mig til at læse, men jeg når højst et par sider, hvorpå jeg falder i søvn fra lyset og brillerne falder ned i sengen. Vågner i reglen ved 7-8 tiden om morgenen og slukker og samler bog og briller op og sover videre. Næste nat har jeg glemt hvad jeg læste og begynder forfra, når ikke længere og hele farcen gentager sig. Irriterende!

Så, nu kan jeg ikke skrive mere... jeg flyder ud...
kys Mor.

Det føles forkert at mødre kan dø, men det gør de og min mor døde til vores store sorg uden at hun fik lov at blive gammel og »mæt af dage«.

Da jeg senere fik en ny lille søn gjorde det mig ondt, at min mor ikke skulle være en del af hans liv og han ikke af hendes. Men han digtede sig sin egen lille fortid med sin afdøde farmor. Han fortalte mig, at grunden til at min mor var død var, at hun var blevet kørt over, da hun med ham i hånden ville krydse en befærdet gade.

Dagene er som dagene har været i årevis og man falder for fristelsen til at tro på uforanderligheden, indtil det pludselig går galt... det er omsider gået op for både mig og fyrmesteren derhjemme i landsbyen, hvor jeg kommer fra.

Og skulle det virkelig lykkes havet at æde barndomslandet bort, så vil det leve videre inde bag vores øjne. Måske er det landet man vender tilbage til når alt andet er forbi.

For første gang i mit liv var jeg vendt hjem til min barndomsegn uden at møde hende, som havde bragt mig til verden. Jeg sad i min mors stue og gennemgik hendes papirer, som var efterladt i den sirligste orden. Blandt dem faldt jeg over en beskrivelse af det forår, som syntes at have svigtet os, nu da hun var rejst mod andre egne.

»Den onde«, som han kaldes blandt egnens folk, rider på sin traktor. Han begyndte i dag den 7. marts år 1973 efter Kristi Fødsel.

I lange drag pløjer han sin gode jord igennem.

Jeg er i min have – imellem småfugle, mejser, spurve, sangere, alle de små bevingede, som allerførst fortæller og varskoer, at nu er det forår igen, uanset al vor angst og nød og uforstand! Det svirrer i luften af småvinger og en lys kvidrend, det høres, at de er mange, de små bevingede, lyse og glade.

»Den onde« pløjer sin jord! Han er gammel, men stærk. Han overgiver sig ikke før mørket fælder ham med sin le.

»Den Onde« standser op, sætter maskinen i frigear.

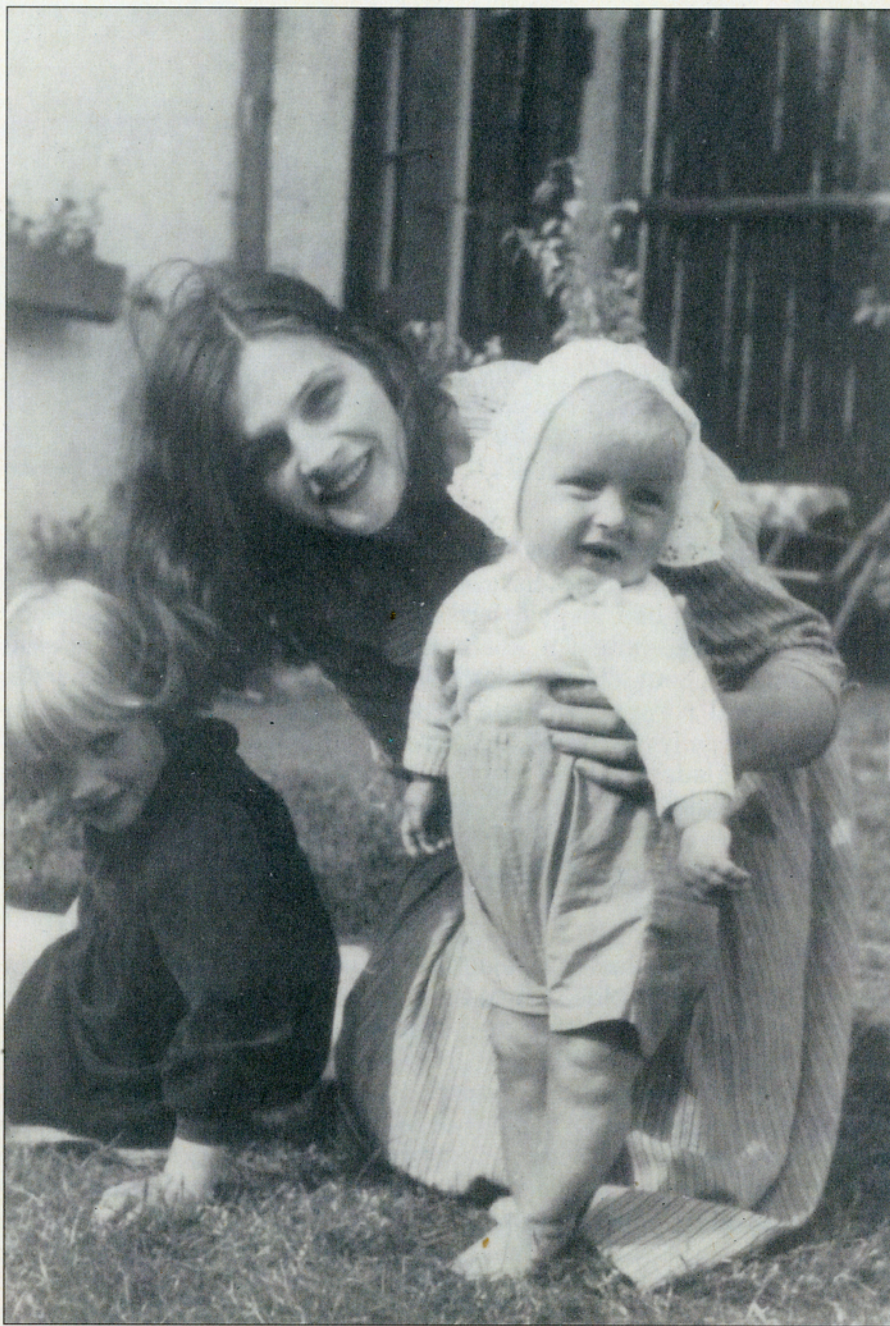
Han er nået til »Stedet«!

Det golde sted på hans jord!

Hvert år, når jeg ser ham i arbejdet, sej og usvækket, så ved jeg, at han stopper her på »det golde sted på hans jord«. Og nu, som i årene før, er han nede fra traktoren i ét nu med spaden i næverne – ond! – den plet jord fik han aldrig tæmmet.

»Den onde« tror sig uset og jager spaden i den golde jord med raseri! Nøjagtigt som i fjor og i forfjor.

Jeg flytter forsigtigt lidt vissent løv, der har skærmet de unge spirrer, dækker dem igen – de er på vej! Jeg kan følge og forstå deres »liv« og ukuelighed, alting håber og tror...

Else med sine to børn, Hannah og Jon.

Filmografi Jon Bang Carlsen.

Jon Bang Carlsen blev født i 1950. Efter studentereksamen arbejdede han med teater både som skuespiller, instruktør og forfatter. I 1975 tog han sin afgang fra Den Danske Filmskole. Sideløbende med sine film skriver han digte, noveller og essays.

ÅNDSVAGE SARA 1971 • et portræt af en lille åndsvag pige. (Manus, fotografering, instruktion).

HVID MANDS SÆD 1973 • om nordamerikanske indianeres kamp mod de hvide mænd ved Wounded Knee, baseret på et teaterstykke af teatergruppen Solvognen. (Instruktion).

ØJEBLIKKE 1974 • en dokumentarisk gobelin af danske øjeblikke. (Manus, instruktion).

SAND OVER ROSER 1975 • en novellefilm om en veg elsker. (Manus, instruktion).

DEJLIG ER DEN HIMMEL BLÅ 1976 • et eventyr om julemandens skæbne i de grådiges verden, baseret på et teaterstykke af teatergruppen Solvognen. (Manus, instruktion).

JENNY 1977 • en dokumentarisk beretning om en kvinde fra landet. (Manus, instruktion).

EN FISKER I HANSTHOLM 1977 • en spillefilm om en fisker som bliver dræbt af den Gud han tilbeder. (Manus, instruktion).

EN RIG MAND 1978 • en dokumentarisk beretning om en rig mand. (Manus, instruktion).

NÆSTE STOP • PARADIS 1980 • en spillefilm om en gammel kvinde som mod planen bliver forelsket istedet for at dø. (Manus, instruktion).

DU ER SMUK • JEG ELSKER DIG 1981 • TV-film om en dansk/tyrkisk kærlighedshistorie. (Instruktion).

HOTEL OF THE STARS 1981 • en dokumentarisk beretning om livet i et hotel i Hollywood. (Manus, instruktion).

KONTROLLØREN 1983 • TV-film om en bange mand. (Manus, instruktion).

ÅRETS LÆNGSTE DAG 1984 • historien om en lille piges første kærlighed. (Manus, instruktion).

FUGL FØNIX 1985 • en dokumentaristisk beretning om en soldat, som bliver ved med at kæmpe selv om krigen er forbi. (Manus, instruktion).

OFELIA KOMMER TIL BYEN 1986 • en spillefilm om en sær kærlighed mellem en storby-pige på flugt og en ung kirkegårdsgraver langt ude på landet. (Manus, instruktion).

FØR GÆSTERNE KOMMER 1986 • en dokumentarisk beretning om to ældre kvinder, som gør deres lille badehotel parat til sæsonen, som starter imorgen eller er den forlængst forbi? (Manus, instruktion).

JEG VILLE FØRST FINDE SANDHEDEN 1987 • et filmisk portræt af af en mands forsøg på at finde »sandheden«. (Manus, instruktion).

TIME OUT 1988 • en spillefilm om en dreng, som prøver at opspore sin ukendte far. (Manus, instruktion).

BABY DOLL 1988 • en spillefilm om en ung kvindes psykiske problemer efter en fødsel. (Instruktion).

SMALFILMERENS SØN 1989 • beretningen om en lille drengs første ferie med sin far efter familiens opløsning. (Manus, instruktion).

ICH BIN AUCH EIN BERLINER 1990 • en dokumentarisk beretning om nogle mennesker, hvis livsgrundlag knustes da Muren mellem Øst- og Vestberlin forsvandt. (Manus, instruktion).

OG SOLEN GÅR SYNGENDE NED 1990 • en film om et ægtepar langt mod vest. (Manus, instruktion).

BLÆNDET 1991/1992 • en tv-serie (Instruktion)

LIVET VIL LEVES 1993 • en fortælling om forholdet mellem en mor og hendes søn. (Manus, instruktion)

ADRIAN – Mit møde med kærligheden. Meeting love. 1994 • en spillefilm om en drengs møde med kærligheden. (Manus, instruktion).

